

PRACOVISKO KLINICKEJ MIKROBIOLOGIE NEMOCNICE S POLIKLINIKOU V BREZNE

Antibiotiká dokážu zachrániť pacienta, ale na druhej strane môžu vyvolať ešte závažnejšie komplikácie

Milí čitatelia, prinášame vám sériu článkov, v ktorých postupne predstavujeme jednotlivé oddelenia Nemocnice s poliklinikou v Brezne. Pokračujeme oddelením klinických laboratórií, a to pracoviskom klinickej mikrobiológie, kde kvalifikovaný personál ročne vykoná takmer 60 000 vyšetrení. Počas tohto roka rozšírili diagnostiku o vyšetrenia kliešťovej encefalitídy či čierneho kašľa.

BREZNO. Oddelenie klinických laboratórií poskytuje komplexné laboratórne vyšetrenia pre lôžkové oddelenia NSP Brezno a ambulantly zariadenia okresu Brezno. Realizáciu potrebných vyšetrení sa podieľa na diagnostike, liečbe a monitorovaní rôznych ochorení.

Úspešne sú zapojení do systému externej kontroly kvality

Oddelenie klinických laboratórií pozostáva z troch samostatných, funkčne oddelených pracovísk: hematológie a transfuziologie, klinickej biochémie a samostatne umiestneného pracoviska klinickej mikrobiológie. Všetky oddelenia sú úspešne zapojené do systému externej kontroly kvality.

Ako uviedla vedúca lekárka pracoviska klinickej mikrobiológie Zuzana Kónyová, na jednotlivých pracoviskách oddelení klinických laboratórií pracujú výlučne zamestnanci, ktorí spĺňajú požadované kvalifikačné predpoklady. Lekári, laboratórni diagnostici, zdravotné laborantky i sanitári musia mať ukončené požadované vzdelanie vo svojom od-

FOTO: JÁN JAGERČÍK

bore a následne sa v rámci sústavného vzdelávania kontinuálne vzdelávajú v 5-ročných intervaloch zbieraním kreditov aktívnou, alebo pasívnou účasťou na odborných seminároch, kongresoch, workshopoch... „Samozrejme, aj u nás dochádza k fluktuácii hlavne u mladých ľudí a tiež postupne ku generáčnej výmene zamestnancov na všetkých pozíciách, ale môžeme konštatovať, že t. č. nemáme zásadný problém s personálom a vieme zabezpečiť poskytovanie kvalitnej zdravotnej starostlivosti aj na oddeleniach s nepretržitou prevádzkou.“

Denne urobia 200 až 250 vyšetrení

Pracovisko klinickej mikrobiológie pod vedením doktorky Zuzany Kónyovej sa zaoberá komplexnou priamou a nepriamou diagnostikou infekčných ochorení – určením etiológie a vyšetrovaním citlivos-

ti na antibiotiká. Prevádzková doba laboratória je počas pracovných dní denne od 7.00 do 15.00, počas víkendov je zabezpečená služba v sobotu od 7.00 do 12.00.

„Kvalifikovaný personál ročne vykoná takmer 60 000 vyšetrení (asi 200 - 250 denne): 47 % predstavujú kultivačné vyšetrenia z rôznych biologických materiálov (napr. výtery z nosa, krku, rán, moču, spúta, hemokultúry, mozgovomiešny mok, hnis a pod.), 45 % sérologické vyšetrenia (stanovenie protilátok v krvi pacienta proti rôznym baktériám, vírusom a parazitom), 7 % priamy rýchly dôkaz antigénov baktérií a vírusov vyvolávajúcich hnačkové ochorenia či infekcie dýchacích ciest a 1 % mikroskopické parazitologické vyšetrenia.“

Bežné kultivačné vyšetrenia trvajú 24 - 72 hodín

Pracovisko je vybavené moder-

nou prístrojovou technológiou (analyzátory na sérologické vyšetrenia, automatický hemokultivačný systém, mikroskopická technika, komorový termostat), vďaka ktorej sa nám za posledné roky podarilo urýchliť a rozšíriť mikrobiologickú diagnostiku. „Napriek tomu počas tohto roka sme rozšírili diagnostiku o vyšetrenia kliešťovej encefalitídy či čierneho kašľa. Naším cieľom je včasné určenie pôvodcov vyvolávajúcich infekčné ochorenia a vyšetrenie ich citlivosti na antibiotiká, čo je základným predpokladom nasadenia účinnej antibiotickej liečby a záchranu pacienta s infekčným ochorením.“

Dĺžka vyšetrení je rôzna. Podľa slov Zuzany Kónyovej, bežné kultivačné vyšetrenia trvajú 24 - 72 hodín v závislosti od nálezu a typu vyšetrenia. „Väčšina negatívnych výsledkov je už na druhý deň, ale ukončenie pozitívneho výsled-

ku trvá dlhší čas (napr. vyšetrenie citlivosti na antibiotiká predlžuje vyšetrenie o 1 deň). Sérologické vyšetrenia sú väčšinou k dispozícii ešte v deň príjmu vzorky, iné o 2 - 3 dni. V posledných rokoch ponúkame aj rýchle vyšetrenia antigénov priamo v biologickom materiáli, s výsledkom do 2 hodín od doručenia do laboratória.“

Antibiotiká nie sú určené na liečbu bežných vírusových infekcií

Antibiotiká majú unikátne postavenie. Podľa vedúcej lekárky pracoviska klinickej mikrobiológie, sú to kauzálne lieky, ovplyvňujúce nielen pacienta, ktorý ich užíva, ale zmenou mikrobiálneho osídlenia a selekciou rezistentných kmeňov aj okolitých obyvateľov. „Antibiotiká dokážu zachrániť pacienta, ale na druhej strane môžu vyvolať ešte závažnejšie komplikácie, napr. infekciu Clostridium difficile. Voľba antibiotika musí byť vždy v rukách lekára, nie pacienta. Aby sme pre budúce generácie zachovali účinnosť antibiotík, musíme sa k ich užívaniu stavať zodpovedne. Je potrebné si uvedomiť, že antibiotiká nie sú určené na liečbu bežných vírusových infekcií,“ vysvetlila Zuzana Kónyová.

Úloha klinickej mikrobiológie je nezastupiteľná

Úlohou pracoviska klinickej mikrobiológie je aj sledovanie a analýza výskytu rezistencie na antibiotiká a včasné zachytenie multirezistentných kmeňov. „V okrese Brezno situácia vo výskyte rezistencie na antibiotiká kopíruje celoslovenský vývoj. Za posledných 10

rokov došlo k postupnému nárastu rezistencie baktérií vyvolávajúcich infekčné ochorenia na všetky kľúčové antibiotiká. V boji s narastajúcou antibiotickou rezistenciou je úloha klinickej mikrobiológie nezastupiteľná. Dôležitou súčasťou práce lekára klinickej mikrobiológa je okrem práce v laboratóriu aj práca v oblasti nemocničnej epidemiológie a riadenie liečby antibiotikami na lôžkových oddeleniach NSP Brezno, n. o. (tzv. antibiotickej politiky).“

Riadenie antibiotickej politiky v Brezne je na veľmi dobrej úrovni

Klinický mikrobiológ podľa slov Zuzany Kónyovej denne poskytuje konzultácie a konzultácie zamerané najmä na interpretáciu výsledkov, liečbu antibiotikami či schvaľovanie tzv. rezervných antibiotík pre pacientov so závažnými infekčnými ochoreniami. „Pravidelná účasť na vizitách oddelenia OAIM prispieva k lepšej aj efektívnejšej starostlivosti o pacientov v závažnom klinickom stave. Riadenie antibiotickej politiky v NSP Brezno, n. o. je na veľmi dobrej úrovni, dlhodobo vykazujeme priaznivé výsledky. Ako jedna z mála nemocníc na Slovensku máme vypracované zásady racionálnej antiinfekčnej liečby, ktoré boli úspešne odprezentované na celoslovenskej úrovni. Do budúcnosti očakávam zavádzanie ďalších nových moderných vyšetrovacích metód, ktoré ešte urýchlia mikrobiologickú diagnostiku. Na druhej strane nás čaká ešte veľa práce v oblasti boja so šírením multirezistentných baktérií,“ uzavrela Zuzana Kónyová.

MONIKA DOLĽANOVÁ

Žiaci a učitelia zasadili dvesto jedlí

TELGÁRT. Deň výsadby stromov ENO alebo Celosvetový deň sadenia stromčekov deťmi a mládežou je otvoreným podujatím pre školy a skupiny, ktoré majú záujem o životné prostredie a mier. Základná škola Telgárt sa na akcii zúčastňuje od roku 2015. Stromčeky, ktoré im poskytuje LS Červená Skala, sadia pod odborným vedením lesné-

ho pedagóga p. Lenárta. Aj tento rok žiaci zasadili 200 jedlí bielych v oblasti OZ Beňuš LS Červená Skala OM Gregová. Do projektu sa zapojili nielen žiaci, ale aj učitelia. Po vysadení sadeníc pripravili pracovníci LS Červená Skala občerstvenie. Škola obzvlášť by chcela vyzdvihnúť spoluprácu s lesníkmi p. Lenártom a p. Černákom,

FOTO: M. Š.

ktorí ich obidve popoludnia tiež patrí za spoluprácu podniku Lesy SR. **Mária Šikulová**

Polícia upozorňuje

BREZNO. Blíži sa čas dovoleniek, kedy si chceme oddýchnuť a viac ako inokedy sa venujeme svojej rodine, poznávaniu krajiny, kúpe spomienkových predmetov pre našich blízkych ako svojim osobným dokladom, platobným kartám či finančnej hotovosti. Ide hlavne o kúpaliská, návštevy kultúrnych pamiatok, spoločenských podujatí, ale aj obchodných centier s väčšou koncentráciou obyvateľstva.

Polícia odporúča, aby ste si svoje osobné veci, hlavne doklady a peňaženky chránili. Nenechávajte si ich na kúpaliskách v taškách bez dozoru, resp. na miestach, odkiaľ je ich možné ľahko vytiahnuť – napr. v zadnom vrecku nohavíc, na vrchu kabelky, v neuzatvorenej taške uloženej v nákupnom vozíku, alebo na viditeľnom mieste vo svojich automobiloch. Pri nakladaní tovaru do batožinového priestoru auta z nákupného košíka si nenechávajte kabelku či doklady odložené bez dozoru na sedadle vozidla. Najvhodnejšie je nosiť kabelku či tašku uzatvorenú pri sebe na pece a pridržiavať ju rukou. Majte na pamäti, že vreckári pracujú v skupinách, často pri krádežiach využívajú deti a tlačica im uľahčuje prístup k dokladom a finančiam. Práca vreckárov spočíva v tom, že pracujú ticho, rýchlo, príp. v skupinkách a bez toho, aby ste cítili, že vám niečo mizne.

Dajte aj na opatrnosť pri výbere peňazí z bankomatu, využívajte bankomaty v rušnejších častiach mesta, ak je to možné vyhýbajte sa výberu peňazí po tme. Vybranú hotovosť si hneď uschovajte. Aby sa dovolenka vydarila a zostali na ňu iba pekné spomienky, myslíte okrem bezpečnosti na cestách aj na bezpečnosť vašich úspor, dokladov a majetku. (PZ)

FOTO: M. Š.